

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG

Sektor za gospodarsko pravo in intelektualno lastnino

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 35 64

F: 01 400 36 22

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-1/2013-42

Datum: 23.5.2013

**Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 4468-162: Ukinitiv obveznega plačevanja
SAZAS-u**

Spoštovani,

Dne 7.5.2013 smo prejeli vaš dopis št. 4468-162, na katerega odgovarjamo v nadaljevanju.

Predlagano je, naj se ukine monopolni položaj Združenja SAZAS in prepreči obvezno plačevanje tarif. V nadaljevanju bomo pojasnili delovanje sistema kolektivnega upravljanja avtorske pravice ter podali svoje stališče glede navedenega predloga.

Za lažje razumevanje kolektivnega upravljanja moramo najprej razložiti pojem avtorske pravice. Avtorska pravica je zasebna pravica (pripada vsakemu avtorju in ne državi), ki se deli na moralno in materialno komponento. Moralna komponenta predstavlja priznanje statusa avtorja oz. ustvarjalca določenega avtorskega dela. Materialna komponenta pa se nanaša na uporabo ustvarjenega avtorskega dela in predstavlja pošteno poplačilo avtorjevega truda pri ustvarjanju določenega avtorskega dela ter motivacijo za nadaljnje ustvarjanje. Tako kot na primer pek dobi plačilo za kruh, ki ga proda, tako dobi poplačilo tudi avtor (npr. glasbenik), ki proda svoje avtorsko delo. Vendar je pomembna razlika v tem, da se kruh lahko uporabi le enkrat, avtorsko delo (npr. pesem) pa neskončno mnogokrat. Bistvo avtorske pravice je v tem, da imetnik le-te dobi poplačilo vsakokrat, ko je njegovo delo uporabljeno. Zato so na primer najbolj poslušani avtorji tudi najbolj plačani, ker se njihova dela najbolj prodajajo. Avtorje torej moramo plačati. Kakšno vlogo pa imajo kolektivne organizacije (npr. Združenje SAZAS)?

Kolektivne organizacije so se razvile zgolj zaradi učinkovitejšega, cenejšega in preglednejšega upravljanja z avtorskimi pravicami. Tako na primer uporabniku (npr. gostinskemu lokalu) ni potrebno sklepati pogodb o uporabi avtorskega dela z vsakim posameznim avtorjem posebej (več tisoč pogodb), temveč lahko to stori z eno pravno osebo (kolektivno organizacijo), ki potem poskrbi, da denar pride do imetnikov avtorske pravice. V primeru Združenja SAZAS si je moč predstavljati, da bi v primeru njegovega neobstoja, nek gostinski lokal moral posebej plačati vsakemu imetniku avtorske pravice na pesmi, ki jo predvaja. To je seveda popolnoma neizvedljivo. Poleg tega bi moral vsak imetnik avtorske pravice nenehno nadzirati uporabo njegovega avtorskega dela in se ukvarjati z izstavljanjem računov in izterjavo denarja, kar je tudi neizvedljivo. Vsekakor avtorji ne bi več ustvarjali novih del, saj bi se neprestano ukvarjali z administracijo. Kolektivne organizacije torej olajšajo poslovanje uporabnikom in imetnikom avtorskih pravic.

Kolektivno upravljanje z avtorskimi pravicami je lahko obvezne ali neobvezne narave. Npr. fotografi bi se lahko združili v kolektivno organizacijo in poslovali preko nje, vendar zaradi specifičnega trga to ni potrebno (število imetnikov avtorskih pravic in uporabnikov je še vedno relativno majhno, da omogoča individualno upravljanje s pravicami). Nekatere avtorske pravice so tako pomembne oz. je število imetnikov in uporabnikov tako veliko, da zakon predpisuje obvezno kolektivno upravljanje z njimi. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) v 147. členu določa obvezno kolektivno upravljanje za izrecno naštete pravice, med katerimi so tudi avtorske pravice na glasbenih delih. To pomeni, da v Sloveniji noben avtor glasbenega dela ne more sam upravljati s svojimi pravicami.

Kolektivna organizacija, ki na podlagi dovoljenja Urada RS za intelektualno lastnino, upravlja s pravicami na glasbenih delih (obvezno kolektivno upravljanje) je Združenje SAZAS. Združenje SAZAS je podvrženo določbam ZASP, ki v svojem 146. členu opisuje delovanje kolektivnih organizacij, ki v svojem imenu in za račun avtorjev upravljajo z avtorskimi pravicami. Tako na primer dovoljujejo uporabo avtorskih del iz svojega repertoarja, sklepajo skupne sporazume o višini tarif, delijo zbrana sredstva med imetnike avtorske pravice, itd. Kolektivne organizacije torej niso nosilke pravic, temveč opravljajo le vlogo posrednika med imetniki avtorske pravice (npr. pisci glasbe, besedil, producenti, itd.) na eni ter uporabniki avtorske pravice (npr. radijske postaje, frizerski saloni, diskoteke, itd) na drugi strani.

Pomembno je še opozoriti na razliko med zasebno in javno uporabo avtorskih del. Zasebnik ne plačuje nikakršnega nadomestila Združenju SAZAS za poslušanje glasbe na svojem domačem radijskem sprejemniku. Če pa bi ta oseba javnosti predvaja glasbo preko iste radijske postaje, kot jo poslušata doma, potem pa mora plačati nadomestilo Združenju SAZAS. Nadomestila za uporabo avtorske pravice se namreč po zakonu plačuje za dajanje avtorskih del na voljo javnosti, torej javno predvajanje glasbe. Tako so zavezanci za plačilo nadomestila tudi vsa podjetja, ki v svojih prostorih poslušajo z odprtim krogom strank (npr. trgovine, frizerski saloni, gostinski lokali in restavracije, itd.). Vsak od navedenih subjektov pa se lahko kadarkoli odloči, da v svojih prostorih ne bo predvajal glasbe in tako ni več zavezanec za plačilo nadomestila Združenju SAZAS.

Na podlagi zgoraj navedenega vam lahko odgovorimo, da kolektivnih organizacij ne moremo ukiniti, nikakor pa ne moremo preprečiti plačevanja za uporabo avtorskih del. V pripravi pa je nov predlog sprememb in dopolnitev ZASP, ki naj bi kolektivnim organizacijam predpisal bolj učinkovito in transparentno delovanje ter povečal nadzor imetnikov pravic in pristojnih organov za nadzor nad delovanjem kolektivnih organizacij. Poleg tega bi lahko kolektivna organizacija, ki bi dokazala, da bo učinkoviteje upravljala z avtorskimi pravicami s katerimi že upravlja določena kolektivna organizacija, zahtevala izdajo dovoljenja in s tem prevzela mesto manj učinkovite kolektivne organizacije. Vse navedeno bi moralo spodbuditi učinkovitejše delovanje kolektivnih organizacij in posledično znižati zneske nadomestil, ki se jih sedaj plačuje za uporabo avtorskih del (npr. Združenju SAZAS).

V upanju, da smo na vaš predlog odgovorili dovolj jasno, vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Helena Rus
VODJA SEKTORJA

mag. Dušan Pšeničnik
GENERALNI DIREKTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 26 00

F: +386 1 251 23 12

E: gp.ukom@gov.si

www.ukom.gov.si

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
Kotnikova ulica 5
1000 Ljubljana

Številka: 092-162/2013/1

Datum: 7.5.2013

Pri odgovoru se sklicujte na našo številko zadeve!

ZADEVA: Predlagam.vladi.si predlog 4468-162: Ukinitve obveznega plačevanja SAZAS-u

Spoštovani,

pošiljamo vam predlog, posredovan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*. V skladu s sklepom Vlade RS 38200-11/2009/9 z dne 23.7.2009, morajo pristojni organi v najkrajšem možnem času oziroma najkasneje v 20 dneh na predlog pripraviti ustrezen odgovor oziroma stališče organa.

Prosim vas, da nam vaš odgovor, ki naj vsebuje kratko analizo veljavne ureditve področja ali zadeve in analizo samega predloga ter razloge za njegovo primernost/nepimernost za nadaljnjo obravnavo, pošljete **najkasneje do petka, 24. maja 2013**. Če ocenite, da je predlog dober oziroma primeren za nadaljnjo obravnavo, v odgovoru napovejte tudi nadaljnje postopke, ki jih boste uvedli za uveljavitev predloga.

Več informacij o projektu najdete na spletnem mestu Vlade RS:

http://www.vlada.si/si teme_in_projekti/predlagamvladisi/

Če predlog ne spada v sklop pristojnosti vašega resorja, prosimo, da nam to nemudoma sporočite.

Prijazen pozdrav,

Branko Vidrih,
vodja sektorja za
vladno komuniciranje

PREDLOG 4468: Ukinitve obveznega plačevanja SAZAS-u

<http://www.predlagam.vladi.si/webroot/idea/view/4468>

Predlog poslan: 4.4.2013

Sprejet s 27 glasovi za, 1 proti.

Predlagam, da se po hitrem postopku ukine monopolno združbo lenuhov in tako prepreči obvezno plačevanje SAZAS-u. Vsak gospodarstvenik ve, da te vrste raznih zavodov, ki so prisecani na naše žulje in jih država podpira niso ustavni. Zato vam novi vladi predlagam, da spremenite zakon o obveznem plačevanju omenjene združbe.

KOMENTARJI

marjan niki | 04.04.2013 | 15:24 +1

Ni problem v tem, da bi ta sužba morebitine bila potrebna....več kot očitno je problem financiranja.....če je v javnem interesu se naj plača iz proračuna, če pa ne pa naj gre na trg tako kot vsak drug.....

Arim1 | 05.04.2013 | 23:04 +0

Posredujem odgovor ministrstva za gospodarstvo na podan predlog za ponovno preučitev obveznega plačevanja avtorskih pravic pred približno enim letom.

moderator UKOM

Odziv objavljen: 11.04.2012

Odziv Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Sporočamo vam, da smo prejeli vaš predlog za spremembo Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Dodali ga bomo k ostalim predlogom, ki smo jih prejeli v sklopu javne obravnave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

Zaradi obsežnih sprememb, ki jih predvideva sprememba zakona ter velikega števila predlogov, ki smo jih prejeli med javno obravnavo, vam v tem trenutku ne moremo podati konkretnega odgovora na vaš predlog. Zagotavljamo pa vam, da bodo vsi prejeti predlogi strokovno obravnavani in upoštevani v največji možni meri.